

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אל"ם מאיה הלר - שופטת

בעניין :

התובע הצבאי הראשי – המערער (ע"י ב"כ, קמ"ש אופיר כהן)

נגד

מ/XXX סמ"ר י' פ' – המשיבה (ע"י ב"כ, עו"ד שלו ארז)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי לתעבורה במחוז שיפוטי הדרום שניתן בתיק דרום (תעבורה) 102/17 (סא"ל דוד לנדסמן – שופט) ביום 22.3.2018. הערעור (קולת העונש) התקבל.

פסק-דין

רקע

1. סמ"ר (במיל') י' פ', המשיבה, נתנה את הדין לפני בית הדין הצבאי לתעבורה, מחוז שיפוטי דרום, בגין עבירה שעניינה נהיגה ברכב במצב השולל ממנה את השליטה ברכב, לפי תקנה 26(4) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, וסעיף 38(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961. המשיבה הורשעה, על-פי הודאתה, בכך שביום 12.8.2017, בשעה 08:20, נהגה ברכב צבאי ובעודה מסיעה שלושה נוסעים נוספים, נרדמה במהלך הנסיעה. בעקבות כך, הרכב הצבאי סטה אל הימין, ירד מציר הנסיעה ופגע בעמוד אשר היה מוצב במקום. לאחר הפגיעה בעמוד, המשיך הרכב הצבאי לנסוע ישר, עלה חזרה על ציר נסיעה המאונך לציר שממנו הגיע והרכב הצבאי נע לכיוון סלעים אשר היו בצד הדרך. באותה עת מפקדת הנסיעה, סגן מוחה, פתחה את חגורת הבטיחות על-מנת להשתלט על הרכב הצבאי, אך לא הצליחה להגיע אל ההגה. לאחר מכן התעוררה המשיבה, רגעים ספורים לפני הפגיעה בסלעים והרכב הצבאי פגע בסלעים האמורים, עד שלבסוף בלמה המשיבה. בעקבות הפגיעה בסלעים פגעה סגן

מוחה עם ראשה בשמשת הרכב הצבאי בעודה חובשת קסדה. כתוצאה מתאונת הדרכים נחבלה סגן מוחה בראש ובברך ונזקקה ל-7 ימי מחלה. לרכב הצבאי נגרם נזק בסך 4,030 ש"ח לערך.

2. בית הדין קמא הנכבד מצא להשית על המשיבה 21 ימי פסילה של רישיונות הנהיגה (צבאי ואזרחי), שלושה חודשי פסילה על-תנאי למשך שנתיים וקנס בסך 300 ש"ח.
3. התביעה הצבאית לא השלימה עם מידת העונש ומכאן הערעור שלפני.

גזר הדין של בית הדין קמא

4. בית-דין קמא הנכבד פירט, כי מצא לסטות לקולה מעונש המינימום הקבוע בחוק:

"מדובר בנאשמת בעלת וותק נהיגה עד לתאונה של כשלוש שנים ללא אף הרשעה, כבר הספיקה להשתחרר מצה"ל וזקוקה לרשיון על מנת להגיע למקום עבודתה וכן לקחה אחריות מלאה לגבי התאונה. במצב זה אני סבור שניתן להפחית במידה מסוימת בעונש המינימום הקבוע בחוק כאמור".

בית הדין קמא מצא שלא לקבל את הטענה, כי בהתרחשות התאונה, שלא קרתה במתכוון, פגעה המשיבה במשמעת הצבא. כן הובאה בחשבון תעודת ההערכה וההוקרה שקיבלה בדין שירותה המצטיין.

טיעוני הצדדים

5. התביעה עתרה להשית על המשיבה פסילה בפועל לתקופה שלא תפחת מפסילת המינימום הקבועה בסעיף 38 לפקודת התעבורה. נטען, כי בית הדין קמא לא ביסס את קביעתו לסטייה מעונש זה ב"נימוקים מיוחדים", כנדרש בדין, ואשר מצדיקים סטייה כה קיצונית מפסילת המינימום הקבועה בחוק.

6. התביעה הלינה על כך שבקביעת העונש נמנע בית הדין קמא מלקבוע מתחם עונש הולם, בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

7. עוד טענה התביעה, כי שגה בית הדין קמא עת הביא בחשבון שיקוליו את העובדה שרישיונה הצבאי של המשיבה נפסל פסילה מנהלית, שכן הדבר הובילו להשית על המשיבה עונש פסילה נמוך אף ביחס לרישיונה האזרחי, שכלל לא הותלה. לשיטת התביעה, התעלם בית הדין קמא מנסיבותיה החמורות של העבירה, ושגה משקבע כי הירדמותה של המשיבה היתה "רגעית", באופן שאינו תואם את עובדות כתב האישום שבהן הודתה. כן נטען, כי המשיבה נהגת "צעירה" ובעלת וותק נהיגה מועט; כי התאונה התרחשה ברכב צבאי כבד מסוג "האמר", בעודה מסיעה נוסעים נוספים, כך שאופן נהיגתה סיכנה את יושבי הרכב. נוכח כל אלו, נטען, כי תפקידו של בית הדין

במניעת הקטל בכבישים מחייבו לנקוט ענישה הנושאת מסר של הרתעה, והדבר מחייב החמרה בעונש שהושת.

8. הוסיפה התביעה וטענה כי אין לראות בשחרורה של המשיבה משירות צבאי שיקול לקולה. לטענתה, לוי הייתה המשיבה נשפטת שלא בנסיבות צבאיות, גם אז היה החוק מחייב להפחית מעונש פסילת המינימום רק בהתקיים נסיבות מיוחדות.

9. מנגד, עתרה ההגנה להותיר את גזר-דינה של הערכאה קמא על כנה. נטען, כי יש לזקוף לזכותה של המשיבה את הודאתה והחיסכון בזמן שיפוטי. הוטעם, כי המשיבה נטלה אחריות על המעשה על אתר, כבר במעמד החקירה. כן נטען, כי המשיבה השלימה שירות צבאי כלוחמת באופן מצטיין ואף זאת יש לזקוף לזכותה. אשר לנסיבות השירות ונסיבות ביצוע העבירה בואר, כי מתוקף תפקידה היתה המשיבה מוסמכת להטיל את משימת הנהיגה על אחרים, אך בחרה לבצעה בעצמה, על אף שהמדובר היה בנסיעה מבצעית במהלך יום השבת. כן נטען, כי לא נוספו מעשי התרשלות אחרים, כפי שעלה מפסקי הדין שעליהם ביקשה התביעה להסתמך לקביעת מדיניות הענישה הנוהגת.

10. בשולי הדברים הוסיפה ההגנה וטענה כי למשיבה נסיבות אישיות שבשלן עליה לעבוד ולסייע לפרנסת המשפחה וכי שלילת הרישיון עלולה להקשות עליה בהיבט זה.

דיון והכרעה

11. ערעור התביעה בדין יסודו. נסיבות המקרה מלמדות על החומרה הטמונה בו ועל הסיכון הרב הנשקף ממנו, אשר אך במזל הסתיים בפגיעת גוף קלה ובנזק קל לרכוש. לא בכדי קבע המחוקק ביחס למי שנרדם במהלך הנהיגה וגורם לתאונה, עונש מינימום של פסילה בפועל למשך **שלושה חודשים** והורה כי הסטייה ממנו, תעשה אך ורק בהתקיים "נסיבות מיוחדות", שכן המדובר באחת העבירות החמורות. בית-דין זה, חזר ושנה על הסיכון הרב הנשקף מנהיגה ברכב במצב של עייפות, וכן על הצורך להטיל עונשי פסילה בפועל למשך תקופה משמעותית, מטעמים של הלימה והרתעה (ראו: ע"ת/56/16 **התובע הצבאי הראשי נ' סמל ח'ליל** (2016); ע"ת/43/16 **התובע הצבאי הראשי נ' רס"ל הארוני** (2016); ע"ת/2/16 **התובע הצבאי הראשי נ' סרן שמואל** (2016); ע"ת/1/16 **סגן ברמן נ' התובע הצבאי הראשי** (2016); ע"ת/21/11 **התובע הצבאי הראשי נ' רס"ל קזנצב** (2011); ע"ת/17/11 **התובע הצבאי הראשי נ' סמ"ר קרסבין** (2011); ע"ת/68/06 **התובע הצבאי הראשי נ' רב"ט אואקנין** (2007); ע"ת/71/01 **סמל אלפסי נ' התובע הצבאי הראשי** (2001)).

12. בהתאם להלכה הפסוקה ובשים-לב לנסיבות המקרה דנן, סברתי כי אין בטעמים שמנה בית הדין קמא כדי להצדיק סטייה כה משמעותית מעונש המינימום. כעולה

מעובדות המקרה, אין המדובר בהרדמות רגעית, אלא שהמשיבה איבדה שליטה על הרכב לפרק זמן שאינו קצר, במהלכו סטה הרכב מנתיב הנסיעה, נתקל בעמוד, סטה פעם נוספת ורק אז, ועל אף ההתרחשויות ברכב עצמו שבמסגרתם ניסתה סגן מוחה להשתלט על ההגה, נעורה המשיבה. לפיכך, ניתן לקבוע כי אך יד המזל הביאה לכך שתוצאות התאונה היו קלות.

13. מנגד, ראיתי להתחשב לזכותה של המשיבה בנטילת האחריות המיידית כבר במסגרת החקירה ובהמשך, בהודאתה לפני בית הדין, בעברה הנקי חרף העובדה כי שימשה אף כנהגת; שחרורה משירות צבאי בתום שלוש שנות שירות ותרומתה כחיילת מצטיינת ובנסיבותיה האישיות, במסגרתן פירטה על הצורך ברישיון הנהיגה לצורך הגעה וחזרה ממקום עבודתה. כן התחשבתי בכך שבהתאם לעונש שנגזר בערכאה קמא, צפויה היתה המשיבה לסיים לרצות את עונש הפסילה כבר מחר.

14. סוף דבר, ערעור התביעה מתקבל. עם זאת, משאין ערכאת הערעור נוהגת למצות את הדין עת מתקבל ערעור התביעה, ובשים לב לנסיבות הנזקפות לזכותה של המשיבה, סברתי כי ניתן לסטות מעונש המינימום הקבוע בחוק במידת מה. עונש הפסילה בפועל יועמד על 60 ימים, אשר יימנו מיום הפקדת הרישיונות בפועל, בניכוי ההתליה המנהלית ביחס לרישיון הנהיגה הצבאי. אין שינוי ביתר רכיבי העונש.

ניתן והודע היום, כ"ו בניסן תשע"ח, 11 באפריל 2018, בפומבי ובמעמד הצדדים.

מאיה הלר, אל"ם

שופטת בית הדין הצבאי

ל ע ר ע ו ר י ם

חתימת המגיה: _____ העתק נאמן למקור

סרן קורל מכני

תאריך: _____ קצינת בית הדין